

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR/500/16/2010/AP

Warszawa, 25 maja 2010 roku

**Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Ministrze,

Pragnę przybliżyć Panu Ministrowi pomysł, który zrodził się w związku z wieloma prowadzonymi przeze mnie sprawami. W codziennej praktyce funkcjonowanie mego urzędu stykam się z osobami małoletnimi, będącymi ofiarami przestępstw oraz innych praktyk o charakterze seksualnym.

Powszechnie znany jest fakt, iż na dzień dzisiejszy nie ma skutecznych metod leczenia osób ze skłonnościami do pedofilii, co w połączeniu z okolicznością, iż stopień recydywy wśród tych przestępców jest stosunkowo wysoki, stwarza zagrożenie dla małoletnich.

W związku z powyższym, sprawcy tych przestępstw powinni być po odbyciu kary skutecznie monitorowani. Proponuję zatem powołanie Rejestru Sprawców Przestępstw Seksualnych, podlegającego bezpośrednio Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji. Sprawcy trafialiby do rejestru po uprawomocnieniu się wyroku skazującego za przestępstwa z rozdziału XXV Kodeksu Karnego – „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości”, popełnione na szkodę małoletnich oraz przestępstw z art. 197 kk bez względu na wiek poszkodowanego.

Odpowiednie informacje trafiałyby do Rejestru za pośrednictwem sądu. Katalog przekazywanych danych zawierałby personalia skazanego, kwalifikację prawną czynu, a także orzeczoną karę i środki karne. Rejestr ten pozwoliłby na skuteczne respektowanie orzekanych środków karnych takich, jak dożywotni zakaz podejmowania pracy, związanej z opieką nad dziećmi, dożywotni lub określony w czasie zakaz zbliżania do określonych osób, zakaz przebywania w określonych miejscach i środowiskach, nakaz podjęcia przymusowego

leczenia, dożywotni nakaz regularnego meldowania się we właściwej jednostce policji. Obligatoryjne meldowanie się w jednostce policji dotyczyłoby sytuacji, w których skazany nosiłby się z zamiarem zmiany miejsca pobytu bądź zameldowania oraz wyjazdu poza miejscowość zamieszkania nawet na krótki czas.

Poza powyższymi informacjami w Rejestrze znalazłyby się wzmianki o zastosowaniu przymusowej terapii z pominięciem danych, objętych tajemnicą lekarską.

Wgląd do proponowanego Rejestru miałyby wyłącznie organy ścigania. Z wyłączeniem sytuacji, w której sąd orzekłby upublicznienie tych danych, wszelkie informacje w nim zawarte byłyby niejawne.

Działając na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o podjęcie stosownych działań w tej sprawie.

z wyrazami szacunku
Marek Szmajdzki

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Kwiatkowski – Minister Sprawiedliwości

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia 23 czerwca 2010 roku

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

BMP-074-4715/10/AR

BMP-074-4716/10/AR

**Pan
Marek Michalak**

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku,

W nawiązaniu do pism z dnia 25 maja 2010 roku (sygn. [REDAKTED] z [REDAKTED] sprawie *małoletnich ofiar przestępstw oraz innych praktyk o charakterze seksualnym*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie, nawiązując do poruszanej przez Pana Rzecznika kwestii powołania w strukturach organizacyjnych Policji Centralnego Biura do Spraw Walki z Przestępczością Seksualną, uprzejmie informuję, że w ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji powołanie takiego Biura nie wydaje się być konieczne, z uwagi na fakt, iż w strukturach Policji od lat istnieją komórki zajmujące się przedmiotowym zagadnieniem.

Pragnę podkreślić, że decyzją nr 488 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 września 2006 roku powołany został Centralny Zespół do Walki z Handlem Ludźmi, Pedofilią i Pornografią Dziecięcą. Do jego zadań w przedmiotowym zakresie należy m.in. prowadzenie działań prewencyjnych zmierzających do ograniczenia zjawisk pedofilii i pornografii dziecięcej (udział w kampaniach medialnych, konferencjach i spotkaniach, mających na celu przybliżenie przedmiotowej problematyki oraz uświadomienie skali zagrożeń), czy udział w organizowaniu międzynarodowych operacji, mających na celu zwalczanie przestępczości związanej z pedofilią i pornografią dziecięcą. Centralny Zespół do Walki z Handlem Ludźmi, Pedofilią i Pornografią Dziecięcą także koordynuje i nadzoruje działalność wojewódzkich zespołów do walki z handlem ludźmi, pedofilią i pornografią dziecięcą powołanych w komendach wojewódzkich Policji oraz w Komendzie Stołecznej Policji. Do ich najważniejszych zadań należy zaliczyć: prowadzenie rozpoznania w zakresie zjawisk i zdarzeń dotyczących zagadnienia pedofilii i pornografii dziecięcej, prowadzenie postępowań

przygotowawczych i spraw operacyjnych w przedmiotowym zakresie, z wykorzystaniem istniejącego funduszu operacyjnego, prowadzenie rozpoznania w środowisku internetowym – komunikatory, czaty, forum i listy dyskusyjne oraz udział w międzynarodowych operacjach związanych z pedofilią i pornografią dziecięcą. Powołanie ww. zespołów podyktowane zostało potrzebą zintensyfikowania i skoordynowania walki z przestępczością pedofilii i pornografii dziecięcej. Dodatkowo, w Centralnym Biurze Śledczym oraz komendach powiatowych, miejskich i rejonowych Policji powołano koordynatorów do walki z handlem ludźmi, które to struktury zajmują się również zwalczaniem przestępczości przeciwko wolności i obyczajności seksualnej, w tym skierowanej przeciwko małoletnim. W tym miejscu należy podkreślić fakt, iż przedmiotowe struktury wspomagane są również przez inne komórki organizacyjne Policji, w szczególności te do walki z cyberprzestępczością, zaawansowanych technologii oraz techniki operacyjnej.

Pragnę także poinformować, że z dniem 1 czerwca 2010 roku w Biurze Kryminalnym Komendy Głównej Policji utworzony został Wydział Wsparcia Zwalczania Cyberprzestępczości, do którego zadań należy w szczególności:

- 1) rozpoznawanie i monitorowanie obszarów zagrożonych cyberprzestępczością;
- 2) współdziałanie z administratorami i właścicielami sieci komputerowych, przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi oraz podmiotami świadczącymi usługi drogą elektroniczną, w sprawach o ustalenia operacyjne;
- 3) identyfikowanie, dla krajowych i zagranicznych organów ścigania, sprawców przestępstw o znacznym stopniu skomplikowania, popełnianych z wykorzystaniem nowych technologii informatycznych;
- 4) inicjowanie wdrażania narzędzi informatycznych służących zwalczaniu cyberprzestępczości;
- 5) inicjowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na usprawnianie systemu wymiany informacji o ustaleniach związanych z cyberprzestępczością.

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że powołanie w KGP Centralnego Biura do Walki z Przestępczością Seksualną wydaje się być rozwiązaniem przedwczesnym. W opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji bardziej racjonalnym rozwiązaniem będzie dalsze wzmocnienie i rozwijanie, w zależności od stopnia zagrożenia przedmiotową przestępczością, istniejących struktur zajmujących się jej zwalczaniem.

Intensywnie przebiega również proces szkoleniowy mający na celu z jednej strony wyszkolenie nowych funkcjonariuszy w dziedzinie zwalczania tego typu przestępczości, a z drugiej pogłębienie wiedzy dotychczas wyszkolonych pod kątem występowania nowych zjawisk i trendów. Szkolenia i seminaria już odbyte często miały charakter międzynarodowy,

na których zagraniczni prelegenci i trenerzy dzielili się z polskimi funkcjonariuszami swoimi doświadczeniami. Wśród przeprowadzonych szkoleń mających miejsce tylko w okresie styczeń 2007 roku – październik 2008 roku można wymienić, wyżej wspomniane Międzynarodowe Warsztaty Szkoleniowe nt. „Zwalczania przestępczości internetowej ukierunkowanej na wykorzystanie seksualne dzieci” przeprowadzone w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie przy współpracy z Interpolem i Międzynarodowym Centrum ds. Zaginionych i Wykorzystywanych Dzieci (ICMEC), szkolenia w ramach Europejskiej Akademii Policyjnej (CEPOL) oraz szkolenia zorganizowane przy współpracy z Federalnym Biurem Śledczym (FBI) dotyczące zwalczania seksualnego wykorzystywania małoletnich oraz rozpowszechniania pornografii dziecięcej w Internecie. Powyższe przykłady stanowią jedynie fragment z przeprowadzonych szkoleń, gdyż cały czas kontynuowany proces szkoleniowy obejmuje znacznie większą liczbę inicjatyw i projektów służących pogłębieniu wiedzy policjantów zajmujących się zwalczaniem pedofilii.

Odnosząc się do możliwości monitorowania sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości popełnianych na szkodę małoletnich poprzez powołanie Rejestru Sprawców Przestępstw Seksualnych, po dokonaniu analizy aktualnie obowiązujących przepisów prawa, należy stwierdzić, że jego ewentualne funkcjonowanie dublowałoby obecnie istniejące rozwiązania w tym obszarze, bowiem ustawą z dnia 24 maja 2000 roku (t. j.: Dz. U. z 2008 roku Nr 50, poz. 292 z późn. zm.) utworzono Krajowy Rejestr Karny, w którym gromadzi się następujące dane o osobach (zgodnie z art. 1 ust. 2 cytowanej ustawy):

- 1) prawomocnie skazanych za przestępstwa lub przestępstwa skarbowe;
- 2) przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe;
- 3) przeciwko którym prawomocnie umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe na podstawie amnestii;
- 4) prawomocnie skazanych przez sądy państw obcych;
- 5) wobec których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe;
- 6) nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, poprawcze lub leczniczo-wychowawcze albo którym wymierzono karę na podstawie art. 13 lub art. 94 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o postępowaniu w sprawach nieletnich* (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109, z późn. zm.);
- 7) prawomocnie skazanych za wykroczenia na karę aresztu;
- 8) poszukiwanych listem gończym;
- 9) tymczasowo aresztowanych;

10) nieletnich umieszczonych w schroniskach dla nieletnich.

Ponadto stosownie do art. 13 ww. ustawy, w Krajowym Rejestrze Karnym prowadzi się wyodrębnione kartoteki:

- 1) kart rejestracyjnych i zawiadomień, zawierających informacje o osobach odpowiadających na zasadach określonych w *Kodeksie karnym, Kodeksie karnym skarbowym, Kodeksie wykroczeń* oraz zawiadomień o skazaniu przez sąd państwa obcego i informacji z tymi skazaniami związanymi;
- 2) kart rejestracyjnych i zawiadomień, zawierających informacje o nieletnich, w rozumieniu przepisów ustawy *o postępowaniu w sprawach nieletnich*;
- 3) zawiadomień zawierających informacje o osobach pozbawionych wolności oraz osobach poszukiwanych listem gończym;
- 4) kart rejestracyjnych i zawiadomień, zawierających informacje o podmiotach zbiorowych podlegających odpowiedzialności na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 października 2002 roku *o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary* (Dz. U. Nr 197 poz. 1661, z późn. zm.).

Zakres danych gromadzonych i przetwarzanych w ramach Krajowego Rejestru Karnego jest bardzo obszerny i określa go art. 12 powołanej ustawy. Natomiast na mocy art. 6 ustawy *o Krajowym Rejestrze Karnym*, prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w Krajowym Rejestrze Karnym, przysługuje wszystkim, dla których tego rodzaju informacje mogłyby mieć istotne znaczenie, w tym: sądom, prokuratorom, Policji i innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach karnych i karnych skarbowych oraz czynności sprawdzających w sprawach o wykroczenia, w związku z prowadzonym postępowaniem; Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Celnej i Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, w zakresie, w jakim jest to konieczne dla wykonania nałożonych na nie zadań określonych w ustawie, pracodawcom w zakresie niezbędnym dla zatrudnienia pracownika, co do którego z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności, korzystania z pełni praw publicznych, a także ustalenia uprawnienia do zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej.

Zasady postępowania przy gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych w celu wykrywania i ścigania sprawców przestępstw oraz zapobiegania i zwalczania przestępczości, określa ustawa z dnia 6 lipca 2001 roku *o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych* (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 153). Zakres przedmiotowy tej ustawy obejmuje bazy danych prowadzone w Krajowym Centrum

Informacji Kryminalnych (KCIK), gdzie zakres gromadzonych informacji kryminalnych jest bardzo szczegółowy i obejmuje zarówno informacje dotyczące zdarzeń, jak i dotyczące sprawców (*vide*: art. 13). Podmiotami uprawnionymi (w zakresie swoich zadań ustawowych) do otrzymywania informacji kryminalnych z KCIK, na mocy art. 19 cyt. ustawy, są między innymi: organy prokuratury, Policja, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczna, organy celne, podatkowe i kontroli skarbowej, Biuro Ochrony Rządu, Żandarmeria Wojskowa, organy informacji finansowej.

Reasumując należy podkreślić, że obowiązujące przepisy prawa umożliwiają gromadzenie i przetwarzanie danych, o jakich mowa w piśmie Pana Rzecznika.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, iż – w opinii Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – ewentualne funkcjonowanie wyodrębnionego Rejestru Sprawców Przepędzeń Seksualnych, powinno podlegać Ministrowi Sprawiedliwości - rejestr taki bowiem gromadziłby dane dotyczące skazanych (zatem etapu sądowego w postępowaniu karnym). Obecnie funkcjonujący Krajowy Rejestr Karny również jest prowadzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Mając na względzie ogromne zaangażowanie Pana Rzecznika w poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, pragnę zaproponować możliwość spotkania i osobistego przedyskutowania problemów przedstawionych w Pana wystąpieniach.

Z poważaniem

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
A. Rapacki
z up. ARKUSZ RAPACKI
Podsekretarz Stanu